

Charmeer Grimbergen met een sterk lokaal sociaal beleid

Een politieke partij kan voor de inwoners van de gemeente het verschil maken met een sterk lokaal sociaal beleid. Dit is een beleid dat is afgestemd op de lokale behoeften. Het richt zich tot iedereen en heeft tegelijk ook aandacht voor kwetsbare groepen waaronder de toenemende groep van alleenstaanden, ouderen, huurders, individuen en gezinnen zonder een netwerk.

Grimbergen is een welvarende gemeente in de Rand van Brussel. Ze beschikt over een aantal troeven, maar staat niettemin voor een aantal uitdagingen. Sterke troeven zijn het via het OCMW reeds uitgebouwd hulp- en dienstverleningsaanbod en de samenwerkingsverbanden. De grote uitdaging is de toenemende druk van de verstedelijking en de daaraan gekoppelde specifieke welzijnsnoden van een deel van de bevolking. Die uitdaging kan Grimbergen niet alleen aan, gelet op de structurele achterstand in de welzijnsvoorzieningen in de Rand en in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Het alternatief is een nauwere, zichtbare samenwerking van het gemeentebestuur van Grimbergen met andere partners op gemeentelijk en vooral ook op regionaal niveau in de diverse sectoren van het sociaal beleid.

Sociaal beleid heeft immers niet enkel met welzijn, maar ook met huisvesting, ruimtelijke ordening, gezondheid, onderwijs, integratie en tewerkstelling te maken. In het voorliggende memorandum lokaal sociaal beleid heeft de Welzijnsraad Grimbergen (WRG) een aantal beleidsvoorstellen uitgewerkt voor de thema's **wonen, gezondheid en sociale economie**. Het zijn belangrijke bouwstenen van een toekomstgericht lokaal sociaal beleid.

Deze bouwstenen situeren zich ook binnen een nieuwe beleidsstructuur als gevolg van de **inkanteling van het OCMW in de gemeente**. De WRG heeft een aantal bekommernissen geformuleerd over hoe deze inkanteling het best gebeurt omdat dit uitermate bepalend zal zijn voor de kansen die het sociaal beleid in de toekomst krijgt.

WONEN

Kwaliteitsvol wonen geeft ieder mens, letterlijk en figuurlijk, zijn eigen plek in de samenleving. Jouw eigen gezellige en de voor jou betaalbare stek, is de plek waar jij je thuis voelt en van waaruit jij deelneemt aan de samenleving. Het biedt jou ook zekerheid naar de toekomst en kansen op fijne ontmoetingen met je dierbaren en burens. Wonen is dan ook terecht een basisrecht voor iedereen dat werd opgenomen in onze Grondwet. De gemeente kan alvast een belangrijke rol spelen om dit basisrecht te helpen verwezenlijken zoals wordt aangeduid in onderstaande beleidsvoorstellen.

Sociale cohesie en participatie.

De gemeente heeft er alle baat bij om in te zetten op **een partnerschap met haar inwoners** en de burger te betrekken bij het woonbeleid dat uitgaat van geactualiseerde woonbehoeften. Wijken en buurten worden aangename woongemeenschappen, in de mate dat mensen

betrokken zijn op mekaar, met elkaar contact hebben en verbonden zijn. Naast de individuele hulpverlening door het OCMW en andere welzijnspartners, komen gemeenschapsgerichte initiatieven tegemoet aan welzijnsbehoeften, zoals ontmoeting, veiligheid, mobiliteit en gezonde leefomgeving.

De gemeente kan dit stimuleren door:

- buurt- en opbouwwerk in een aantal dorpskernen te organiseren of mogelijk te maken, met voorrang in het meer verstedelijkte Strombeek-Bever en in de Borgt;
- een onthaalbeleid voor nieuwe inwoners uit te bouwen, met zorg voor integratie en participatie;
- buurtgerichte initiatieven te ondersteunen die ontmoetingskansen creëren tussen buurtbewoners.

Integraal en inclusief.

Een integraal woonbeleid is een belangrijke hefboom in de strijd tegen armoede en bij het voorkomen van armoederisico's. Belangrijke aspecten hierbij zijn voldoende betaalbare woningen, een beleid dat oog heeft voor de woonzekerheid van alle inwoners en nieuwkomers, en dat streeft naar kwaliteitsvolle woningen in een gezonde omgeving. De onderstaande aspecten zijn hierbij belangrijk.

- Het aantal sociale woningen in onze gemeente uitbreiden tot het zogenaamd 'bindend sociaal objectief' wordt gehaald. De Vlaamse overheid gaf de gemeenten in Vlaanderen de opdracht om binnen een bepaalde termijn in een voldoende aantal nieuwe sociale woningen te voorzien. Voor Grimbergen gaat het om nog 257 te realiseren sociale woningen voor 2025. De gemeente kan die doelstelling consequent incalculeren bij het opmaken van een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP);
- De privé-eigenaars bij een sociaal woonbeleid betrekken. Eigenaars kunnen hun pand al verhuren via een sociaal verhuurkantoor (SVK), dat zich garant stelt voor de betaling van de huur en het goed onderhoud van die verhuurde woning. In de toekomst wordt echter een meer dynamische rol van het SVK verwacht om de voordelen van sociaal verhuur aantrekkelijk te maken voor de private huurmarkt;
- Een verplicht conformiteitsattest voor huurwoningen invoeren waaruit blijkt dat de woning voldoet aan bepaalde normen. En vervolgens systematisch kwaliteitscontroles uitvoeren;
- De huursubsidies activeren voor mensen die verhuizen naar een gezonde, geschikte of aangepaste woning;
- Voldoende betaalbare instapwoningen voor asielzoekers (lokaal opvanginitiatief) en vluchtelingen realiseren;
- Huurbegeleiding voor kwetsbare gezinnen en alleenstaanden aanbieden door een welzijnsnetwerk uit te bouwen om uithuiszetting en thuisloosheid te voorkomen.

Duurzaam wonen

De uitgaven voor gas en elektriciteit hangen mee af van de kwaliteit van de woning. In slecht geïsoleerde woningen vliegt de verwarming letterlijk door ramen en deuren en zijn de energie-uitgaven torenhoog. Vandaar het belang van woningisolatie en –renovatie en van het gebruik van duurzame bouwmaterialen.

Wonen wordt meer betaalbaar dankzij de energiebesparende maatregelen die het wooncomfort verhogen en eveneens door de aankoop van energiebesparende huishoudelijke

toestellen. De sensibiliserende acties die steeds meer inwoners overtuigen hierin te investeren, blijven van groot belang. Ze reduceren energiekosten en door de verminderde CO₂-uitstoot leveren ze een bijdrage aan het klimaatplan.

Aangename, gezonde en veilige woonomgeving

Een kwalitatief woonbeleid gaat samen met het vrijwaren van de nog beschikbare open ruimte. Die doelstelling kan de gemeente vertalen in een eigentijdse woonvisie met bijhorende handhaving inzake ruimtelijke ordening en stedenbouwkundige ontwikkelingen. De vrijwaring van de open ruimte en de verdichting van bestaande woonkernen hebben positieve effecten op de kosten voor nutsvoorzieningen en op de mobiliteit. Net als de eerder aangehaalde energiebesparende maatregelen past de vrijwaring van de open ruimte in een toekomstgericht klimaatbeleid.

Nieuwe woonvormen en woonondersteuning voor levenslang en/of aangepast wonen

De vergrijzing van de bevolking aan de ene kant en de toenemende druk op de woningmarkt door de nabijheid van de hoofdstad aan de andere kant, zorgt voor vele uitdagingen.

- Opdat mensen zo lang mogelijk in de eigen omgeving zouden kunnen blijven wonen, bouwt de gemeente het best een zorgstructuur uit met een netwerk van partners die hulp en gepaste ondersteuning bieden;
- Zorgwonen, woningdelen, co-wonen en cohousing worden almaar belangrijker. De gemeente kan die alternatieven stimuleren door de fiscale en juridische obstakels weg te werken en door stedenbouwkundige voorschriften te actualiseren;
- Bovendien kan de gemeente projecten en initiatieven voor het (begeleid) zelfstandig wonen van mensen met een mentale, psychische of fysieke beperking faciliteren. Zo kan het bijvoorbeeld bij gespecialiseerde zorgvoorzieningen aansluitende aangepaste alternatieve woonvormen op maat van ouderen en personen met zorgnoden aanmoedigen.

Duurzame mobiliteit, gezonde ruimte voor recreatie

De verkeersdruk neemt almaar toe. De gemeente kan verkeersstromen zo kanaliseren dat de woonomgeving veilig en gezond blijft. In het kader van een duurzame mobiliteit en gezonde ruimte voor recreatie zijn de hieronder aangehaalde voorstellen cruciaal.

- Autoluwe dorpskernen waar kinderen veilig naar school kunnen gaan, waar oudere mensen niet worden geweerd van de straat, en waar men gebruik kan maken van veilige oversteekplaatsen. In dit verband is het masterplan voor Strombeek-Bever een leidraad voor de toekomst;
- Van groot belang zijn de nabijheid van diensten en voorzieningen (onderwijs, kinderopvang, dienstencentra en gemeentediensten) in de verschillende dorpskernen. Dit voorkomt nutteloze verplaatsingen en maakt de dienstverlening voor iedereen bereikbaar;
- Goede fietsinfrastructuur en -voorzieningen: veilige fietspaden, fietsenstallingen op verschillende plaatsen, en fietsstraten rond de scholen;
- Een goed uitgebouwd openbaar vervoer dat de verschillende dorpskernen bedient;
- Voldoende brede stoepen en voetpaden die goed onderhouden zijn en bovendien toegankelijk zijn voor rolstoelgebruikers en buggy's.

De gemeente Grimbergen beschikt over een goed uitgebouwde infrastructuur voor sport en ontspanning. Even essentieel zijn aangename wandelwegen, natuur en bos, sport en ontspanning. Zeker in dicht gebouwde woonkernen maar ook in de geplande woonuitbreidingen zijn groene speelpleinen en recreatieruimte aangewezen.

SOCIALE ECONOMIE

Werk is een belangrijke hefboom in de strijd tegen armoede. Arbeid is zoveel meer dan loon op het einde van de maand. Het zorgt voor sociale contacten, verhoogt het zelfvertrouwen en biedt structuur in het leven. Voor een toenemend aantal mensen is de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt echter te groot. Het gaat om personen met een arbeidshandicap, psychische of zelfs psychiatrische problemen. Niet alleen laaggeschoolden, maar ook mensen die na een chronische ziekte of een faillissement niet meer op eigen kracht de weg vinden naar het reguliere arbeidscircuit. Voor die doelgroepen biedt de sociale economie een job op maat. Begeleiders in de sociale economie zorgen voor een persoonlijke coaching en ondersteuning.

Met het nieuwe maatwerkdecreet op de sociale economie valt het onderscheid weg tussen beschutte en sociale werkplaats, nu maatwerkbedrijf genoemd. Het decreet onderscheidt nog twee werkvormen. Enerzijds de maatwerkbedrijven zoals Den Diepen Boomgaard en de Kringwinkel en anderzijds de lokale diensteneconomie, zoals een sociaal restaurant.

In vergelijking met de rest van Vlaanderen zijn er in het arrondissement Halle Vilvoorde minder sociale economieprojecten. Niettemin is er een behoefte aan aangepast werk voor een steeds grotere groep mensen. Het is daarom belangrijk om de bestaande projecten in de sociale economie te blijven ondersteunen, te versterken en bijkomende kansen te scheppen. Hieronder staan een aantal concrete aanbevelingen.

1. Bestaande sociale economiebedrijven binnen de gemeente ondersteunen

De schepen bevoegd voor lokale economie is de ambassadeur van de sociale economie. De gemeente en het OCMW werken in de toekomst nog intenser samen met de sociale economie ondernemingen op meerdere domeinen, zoals groenonderhoud, catering, kinderopvang en ouderenzorg. De gemeente speelt een actieve rol in de samenwerking met sociale economie door het aanbod goed kenbaar te maken onder de verschillende gemeentelijke diensten. De gemeente kan werkgevers ertoe aanzetten om vaker diensten en producten af te nemen van de sociale economie en om met hen samen te werken. Op die manier kunnen werknemers uit de sociale economie makkelijker doorstromen naar de gewone bedrijven. Het is van belang dat de reguliere economie ook openstaat voor tewerkstelling en stages van doelgroepen.

De gemeente kan de sociale economieorganisaties systematisch uitnodigen om deel te nemen aan de openbare aanbestedingen voor haar activiteiten. De gemeente laat verschillende

ondernemingen samenwerken aan één grotere opdracht door de aanbestedingen in kleinere percelen uit te schrijven. In al haar openbare aanbestedingen neemt de gemeente het aspect duurzaam ondernemen op dat onder meer oog heeft voor streekproducten, korte keten en andere ecologische aspecten.

De gemeente maakt ruimte in de eigen gemeentelijke diensten voor werk *in enclave*. Dit laatste betekent dat een groep werknemers en hun begeleiders uit de sociale economie op verplaatsing gaan en het werk in de gemeentelijke dienst ter plaatse uitvoeren. Dit werk buitenshuis is voor werknemers uit de sociale economie van groot belang om de mentale drempel tot de reguliere economie te overwinnen.

Doelgroep werknemers beschikken vaak niet over vervoer om langere afstanden naar het werk af te leggen en dit bemoeilijkt hun sociale tewerkstelling. Gemeente en OCMW kunnen meewerken aan een oplossing voor dit mobiliteitsprobleem. Zo kunnen ze een budget uittrekken voor alternatieven met het openbaar vervoer of fietsen ter beschikking stellen.

In Halle Vilvoorde en in het bijzonder in de Rand vormt de gebrekkige kennis van het Nederlands een bijkomende drempel tot de arbeidsmarkt. Gemeente en OCMW ondersteunen de initiatieven ter bevordering van de kennis van het Nederlands voor werknemers van sociale economie en deelnemers aan arbeidszorg. Voor mensen die in een integratieproject Nederlands leren, wordt gezocht naar werkplekken in de sociale economie die hun activering en arbeidskansen bevorderen.

2. Nieuwe initiatieven die tegemoetkomen aan maatschappelijke noden

Het is belangrijk om de maatschappelijke noden te inventariseren waarvoor nog geen aanbod is en daarbij na te gaan of die leemte kan worden ingevuld door de lokale diensteneconomie. Het kan daarbij gaan om de noden van thuiswonende bejaarden of problemen inzake toegankelijkheid van mensen met een handicap. Gemeente en OCMW inventariseren samen met de reguliere diensten de maatschappelijke noden waaraan sociale economieprojecten tegemoet kunnen komen.

3. Arbeidszorg

Voor mensen die niet in de sociale economie terecht kunnen omdat hun problemen te groot zijn, is er het systeem van arbeidszorg. Hierbij gaat het om onbezoldigde arbeid gedurende enkele uren per week. De sociale economieonderneming biedt die mensen een werkplek aan en een welzijnspartner staat in voor de persoonlijke begeleiding. Het helpt ex-patiënten in de psychiatrie bijvoorbeeld om deel te nemen aan zinvolle activiteiten. In de wereld van de sociale economie is arbeidszorg de meest nabije schakel in de activering van werkzoekenden. Die activering heeft nood aan blijvende financiële ondersteuning, ook als de middelen van de provincie hiervoor (zouden) wegvallen.

4. Bovengemeentelijke samenwerking

Een (nieuw) project sociale economie is vaak economisch niet realiseerbaar op de schaal van een enkele gemeente. Het is daarom belangrijk dat sociale economieondernemingen in de

regio nauwer samenwerken om de maatschappelijke noden in te vullen en sociale tewerkstelling te bevorderen.

5. Intergemeentelijke samenwerking

Het intergemeentelijk samenwerkingsverband in de sociale economie geeft lokale besturen advies bij het uitschrijven van een aanbesteding en het invullen van de sociale clausulering. Het samenwerkingsverband ontwikkelt in overleg met de VDAB, het OCMW en de ziekenfondsen een methode om systematisch de evolutie en het aandeel van de doelgroep werknemers in de sociale economie en binnen arbeidszorg op te volgen. Het samenwerkingsverband is de aangewezen instantie om aan gemeente, OCMW en partners systematisch over de evolutie van doelgroepen in de sociale economie en arbeidszorg te rapporteren. Alle aanbevelingen willen in de eerste plaats de tewerkstellingskansen van de zwakste of meest kwetsbare groepen verhogen.

GEZONDHEID

'Als ge maar gezond zijt!' Een goede gezondheid is de basis van een gelukkig leven. Gezondheid is een resultaat van persoonskenmerken zoals geslacht, leeftijd en erfelijkheidsfactoren. Maar ook de leef- en werkomstandigheden en de sociale cohesie beïnvloeden de gezondheid van de inwoners. Op die domeinen kan een lokaal bestuur een rol spelen om de gezondheid van de inwoners, werknemers en bezoekers van Grimbergen te beïnvloeden. Het memorandum staat stil bij zes strategische doelstellingen om dat te bereiken.

1. Gezondheid is een integraal thema

De voorbije jaren heeft de gemeente Grimbergen heel wat gezondheidsacties opgezet. Maar er was weinig tot geen structureel overleg rond de acties voor preventieve gezondheidszorg. Er bestaat evenmin een structurele samenwerking tussen het lokale bestuur, de adviesraden (welzijnsraad) en de verschillende diensten. In de toekomst is een meer integrale aanpak wenselijk, zodat gezondheid een thema wordt dat in alle gemeentediensten en in alle beleidsdomeinen aanwezig is. Voorbeelden zijn gezondheid in de publieke ruimte, gezondheid in de wijkwerking, gezond wonen, en gezondheid bij kansengroepen. Om die integrale aanpak ingang te doen vinden, wordt gezondheid beschouwd als een **kwaliteitscriterium**. Het wordt als een vast item geagendeerd op elk overleg van de gemeenteraad en gemeentedienst voor ieder beleidsdomein. Met die gezondheidstoets worden (ontwerp)beslissingen en projecten bekeken door een gezondheidsbril: heeft deze beslissing of dit project een positieve of negatieve impact op de gezondheid van de inwoners?

2. Er is visie, deskundigheid, budget, tijd en personeel

Gezondheid was tot heden een extra taak met niet benoemde verwachtingen bovenop het takenpakket van een aantal ambtenaren. Om op termijn gezondheidswinst te boeken, is er nood aan meer bestuurskracht en draagvlak. Dat start bij een visie, financiële middelen, personeel, tijd en een netwerk.

Het is wenselijk om het belang van het gezondheidsbeleid op te nemen in het bestuursakkoord en dit een plaats te geven in de meerjarenplanning. Het best wordt **een gemeentelijke gezondheidscoördinator** aangesteld die verbindingen maakt, bruggen bouwt tussen diensten (intern) en met deskundigen (extern), en gezondheid binnen het gemeentelijk beleid haar verdiende plaats geeft. Aangezien gezondheid betrekking heeft op meerdere beleidsdomeinen, wordt gezondheid een aandachtspunt voor alle schepenen.

3. De plannen voor een Gezond Grimbergen 2025

Preventie is geen kost maar een investering met een opbrengst op lange termijn; uitgedrukt in onder meer extra gezonde levensjaren voor de inwoners. Een langetermijnvisie ontwikkelen over legislatuur en beleidsdomeinen heen is dan ook meer dan een must. Dit gebeurt op basis van de **lokale noden en prioriteiten, Vlaamse gezondheidsdoelstellingen, doelstellingen van Verenigde Naties** en het **burgemeestersconvenant** (betreffende klimaat en energie) waarvoor Grimbergen zich geëngageerd heeft. Lokale noden en prioriteiten worden in kaart gebracht via bevragingen van de bevolking, en met participatie van lokale en regionale gezondheidsorganisaties.

De gemeente kan het goede voorbeeld geven. Ze motiveert medewerkers en mandatarissen tot een gezonder gedrag. Ze ondersteunt en faciliteert burgerinitiatieven en alle initiatieven die genomen worden door gezondheidspartners op het grondgebied.

4. De gezondheidskloof dichten

Het lokaal bestuur kan de gezondheidskloof helpen verkleinen door de toegankelijkheid van de zorg- en welzijnsinstellingen en gemeentelijke diensten te vergroten. Met dit doel zorgt de gemeente voor een **laagdrempelig onthaal** zodat burgers sneller een antwoord vinden op vragen over gezond leven en gezondheidsproblemen (o.a. verslaving, materiële bekommernissen), makkelijker kennismaken met het (boven)lokale aanbod van preventieve zorg- en welzijnsdiensten en gericht worden doorverwezen. Een telefonisch of digitaal contactpunt verlaagt de drempel en vergroot de bereikbaarheid.

Toegankelijkheid wordt een centraal aandachtspunt voor het lokaal sociaal beleid. Het heeft niet enkel met het onthaal te maken, maar voor minder mobiele mensen of personen met een handicap ook met toegankelijke stoepen en de toegang tot de openbare gebouwen. Van even groot belang zijn initiatieven om cultuur en vrije tijd voor iedereen betaalbaar en toegankelijk te maken.

De gemeente verhoogt de gezondheidsvaardigheden van inwoners via vormingen, workshops, en sensibiliseringsacties. De gemeente maakt hulpverleners en gemeentelijke medewerkers bewust van de gezondheidskloof. Ze werkt daarom samen met de deskundige partners en organisaties op om het lokale gezondheids- en welzijnsaanbod toegankelijk te maken naar kwetsbare groepen.

Binnen die strategie past een **wijkgerichte aanpak**. Bij een wijkaanpak is het makkelijk om alle bewoners, ook kwetsbare mensen, te laten participeren en hen te mobiliseren rond gezondheidsthema's op verschillende domeinen.

Er is een grote behoefte aan een ontmoetingsplaats in de buurt. Niet alleen ouderen, maar ook mensen met een handicap en ex-psychiatrische patiënten hebben behoefte aan sociaal contact en informele ontmoetingen. Een inspirerend project in dit verband is *SamenZorgstraten* dat in een paar Antwerpse districten is opgestart door de organisatie 'Antwerpen aan 't Woord'. Het

is een project waarbij burens elkaar een handje helpen en zo vereenzaming tegengaan. Eenzelfde filosofie vind je in het concept *Zorgnetwerken* dat in verschillende gemeenten in Vlaanderen al is ingeburgerd.

5. Thema's die aansluiten bij de Vlaamse doelstellingen

De Vlaamse overheid geeft prioriteit aan de volgende gezondheidsdoelstellingen: beweging, gezonde voeding, wonen, mentale gezondheid, milieu, veiligheid, tabak-, alcohol- en drugspreventie en kankerscreenings naar verschillende doelgroepen. Om die Vlaamse doelstellingen in de praktijk te brengen, zet Grimbergen met haar partners in op Vlaamse campagnes zoals Week van de Valpreventie, Tournée Minérale en de Wereld-dag tegen tabak. De gemeente werkt mee aan Vlaamse gezondheidsinitiatieven zoals 'Bewegen op Verwijzing' waarbij een beweegcoach een beweegplan uitstippelt op voorschrift van een huisarts. De gemeente inspireert zich op initiatieven van partners binnen het preventieve gezondheidslandschap om samen projecten op te zetten.

6. Het gemeentelijk gezondheidsbeleid beoogt gedragsverandering en streeft naar effecten zowel op korte als lange termijn voor verschillende doelgroepen

Het gaat om een mix van informerende acties, structurele maatregelen, zorg en begeleidingsinitiatieven. Het gezondheidsbeleid werkt strategieën uit naar verschillende doelgroepen: individu en prioritaire (risico)groepen, buurt of wijk, de hele bevolking van de gemeente, en een aanpak op de schaal van meerdere gemeenten.

Kortom, de gezondheid van de inwoners verbeteren is een complexe uitdaging. Er is niet één zaligmakende strategie, maar verschillende actiestrategieën voor verschillende doelgroepen zijn noodzakelijk. Bovendien is het wenselijk te focussen op verschillende problematieken bij verschillende doelgroepen. Pas dan heeft het gezondheidsbeleid effect.

BELEIDSVISIE EN BELEIDSSTRUCTUREN

De Welzijnsraad pleit ervoor dat de nieuwe bestuursploeg vertrekt van een duidelijke **beleidsvisie** op het lokaal sociaal beleid en daarbij keuzes maakt en prioriteiten bepaalt voor de nieuwe legislatuur. Dit is een beleid dat is afgestemd op de lokale behoeften en dat participatief is. Het vergt een gedeelde visie. Daarom komt het nieuw Lokaal Sociaal Beleidsplan tot stand via een ruime consultatie van de bevolking en de (welzijns)partners.

Door de integratie van het OCMW in de gemeente heeft het nieuwe gemeentebestuur de kans om een sterker lokaal sociaal beleid te verwezenlijken. Het nieuwe decreet lokaal sociaal beleid zal daarvoor het kader scheppen. Om de integratie alle kansen op slagen te bieden, heeft de Welzijnsraad bijzondere aandacht voor de wijze waarop in de **beleidsstructuren** een onderscheid wordt gemaakt tussen de **rol van aanbieder** (actor) van eigen diensten en de **rol van regisseur** van het overleg en de samenwerking op lokaal en regionaal vlak.

De WRG stelt een **beheermodel van het lokaal sociaal beleid** voor waarbij:

- Het voorzitterschap van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst (BCSD) niet toegewezen wordt aan de voorzitter van de OCMW-raad, noch aan de voorzitter van het Vast Bureau (zijnde de burgermeester), maar wel aan een gemeenteraadslid dat in overleg tussen meerderheid en oppositie voorgedragen wordt op basis van professionele- of ervaringsdeskundigheid.
Minimum 1/3 van de leden van het BCSD worden in overleg tussen alle politieke partijen als onafhankelijke experts voorgedragen. Eén van hen is expert of ervaringsdeskundige in de problematiek van kwetsbare groepen. Het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst is immers bevoegd om te beslissen over individuele dossiers inzake maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie.
- Voor de rol van regisseur van het lokaal sociaal beleid wordt een specifiek sturingsorgaan opgericht dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van het OCMW enerzijds en de partners uit de sociale sector actief in de gemeente anderzijds. Bovendien moet er de garantie zijn dat de regie door het lokaal bestuur vraaggericht en niet aanbodgericht gebeurt.

Het Sociaal Huis wordt een belangrijk instrument voor de toegankelijkheid.

Een voor de burger herkenbaar Sociaal Huis zorgt voor maximale toegankelijkheid door naast de eigen diensten ook maximaal de diensten van de partners in de sociale sector aan te bieden, met garantie voor een respectvol, neutraal en geïntegreerd onthaal en een neutrale doorverwijzing, en met bijzondere aandacht voor onderbescherming.

HET NIEUWE LOKAAL SOCIAAL BELEID

Aanbevelingen door de Welzijnsraad Grimbergen

Kansen vanaf 2019

- Een nieuw lokaal bestuur met een nieuw meerjarenbeleids- en beheersplan.
- Een nieuw kaderdecreet Lokaal Bestuur (Staatsblad 15.02.2018) met de integratie van het OCMW in de gemeente. Dit biedt een nieuw bestuurlijk kader en ruimte voor eigen beleid inzake burgerparticipatie.
- Een nieuw decreet Lokaal Sociaal Beleid (goedgekeurd Vlaams parlement 31.01.2018) met een nieuwe visie op een integraal en inclusief sociaal beleid dat deel uitmaakt van het meerjarenplan en de inwoners, ook de maatschappelijk kwetsbaren, een plek biedt in samenleving.

Aanbevelingen

Uit de uitgebreidere memorandumtekst ‘charmeer Grimbergen met een sterk lokaal sociaal beleid’ selecteert de Welzijnsraad Grimbergen (WRG) een aantal zeer concrete aanbevelingen en actiepunten voor de nieuwe bestuursploeg, zowel inhoudelijk als op bestuurlijk en organisatorisch vlak.

Inhoudelijke aanbevelingen

Wonen

De gemeente speelt een belangrijke rol om het basisrecht wonen te helpen verwezenlijken. Essentieel daarbij zijn:

Sociale cohesie en participatie

- Bouw een onthaalbeleid in functie van de noden van de nieuwe inwoners uit, met een zo nodig aanklampend beleid;
- Ondersteun buurtgerichte initiatieven die ontmoetingskansen bieden tussen buurtbewoners.

Integraal en inclusief woonbeleid

- Breid het aantal sociale woningen uit tot het zogenaamd 'bindend sociaal objectief' van de Vlaamse overheid. Het gaat om nog 257 te realiseren sociale woningen voor 2025 in de gemeente Grimbergen.
- Werk intensief samen met een Sociaal Verhuurkantoor om de voordelen van sociaal verhuur aantrekkelijk te maken voor de private huurmarkt;
- Voer een verplicht conformiteitsattest in voor huurwoningen waaruit blijkt dat de woning voldoet aan bepaalde normen. En voer vervolgens systematisch kwaliteitscontroles uit.

Duurzaam wonen

- Promoot en ondersteun energiebesparende maatregelen die het wooncomfort duurzaam verhogen.

Aangename, gezonde en veilige woonomgeving

- Bescherm de nog beschikbare open ruimte. Ontwikkel een eigentijdse woonvisie met bijhorende handhaving inzake ruimtelijke ordening.

Nieuwe woonvormen in functie van levenslang en aangepast wonen

- Stimuleer initiatieven als zorgwonen en co-housing door de fiscale en juridische obstakels weg te werken en door stedenbouwkundige voorschriften te actualiseren;
- Faciliteer projecten voor het (begeleid) zelfstandig wonen van mensen met een mentale, psychische of fysische beperking. Neem ook initiatieven voor individuen die hun woning wensen aan te passen om thuis te kunnen blijven wonen.

Duurzame mobiliteit en gezonde ruimte voor recreatie

- Maak dorpskernen autoluw zodat kinderen veilig naar school kunnen gaan, minder mobiele mensen niet worden geweerd van de straat, en waar fietsers en voetgangers gebruik kunnen maken van veilige oversteekplaatsen.
- Van groot belang zijn de nabijheid van diensten en voorzieningen (onderwijs, kinderopvang, dienstencentra en gemeentediensten) in de verschillende dorpskernen.

Zeker in dicht bebouwde woonkernen maar ook in de geplande woonuitbreidingen zijn groene speelpleinen en recreatieruimte essentieel.

Sociale economie

Binnen het college van burgemeester en schepenen is de schepen bevoegd voor lokale economie is de beste ambassadeur van de sociale economie. Er is behoefte aan aangepast werk voor een almaar grotere groep mensen. Het is daarom belangrijk om :

- De bestaande sociale economiebedrijven binnen de gemeente te ondersteunen

De gemeente en het OCMW werken in de toekomst nog intenser samen met de sociale economie ondernemingen op meerdere domeinen, zoals groenonderhoud, catering, kinderopvang en ouderenzorg.

- Nieuwe initiatieven te nemen die tegemoetkomen aan maatschappelijke noden

Gemeente en OCMW inventariseren samen de maatschappelijke noden waaraan sociale economieprojecten tegemoet kunnen komen.

- De continuïteit van arbeidszorg te verzekeren

Voor mensen die niet in de sociale economie terecht kunnen omdat hun problemen te groot zijn, is er arbeidszorg. Het gaat het om onbezoldigde arbeid gedurende enkele uren per week. Die activering heeft nood aan blijvende financiële ondersteuning, ook als de middelen van de provincie hiervoor (zouden) wegvallen.

- Producten en diensten van de sociale economie af te nemen

De gemeente kan werkgevers ertoe aanzetten om vaker diensten en producten af te nemen van de sociale economie en om met sociale economieondernemingen samen te werken. Op die manier kunnen werknemers uit de sociale economie makkelijker doorstromen naar de gewone bedrijven. Het is van belang dat de reguliere economie ook openstaat voor tewerkstelling en stages van doelgroepen.

Gezondheid

Aangezien gezondheid betrekking heeft op meerdere beleidsdomeinen, wordt gezondheid een aandachtspunt voor alle schepenen.

Gezondheid is een integraal thema

- gezondheid is aanwezig is in alle beleidsdomeinen;
- maak van gezondheid een vast item op elke gemeenteraad en bij elk overleg van de gemeentediensten.

Er is visie, deskundigheid, budget, tijd en personeel

- neem het gezondheidsbeleid op in het bestuursakkoord en geef het een plaats in het meerjarenplan;
- werf een gemeentelijke gezondheidscoördinator aan die zowel intern als extern bruggen bouwt.

Ontwerp plan voor een gezond Grimbergen 2025

- werk een lange termijnvisie uit op basis van lokale noden en prioriteiten en de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen;
- breng de noden in kaart via de bevraging van de bevolking en participatie van lokale en regionale organisaties;
- werk als gemeente mee aan (Vlaamse) gezondheidsinitiatieven op korte en lange termijn voor verschillende doelgroepen en veranker die initiatieven in het label “gezonde gemeente”;

Gezondheidskloof dichten

- Zorg voor een laagdrempelig onthaal bij zorg- en welzijnsinstellingen en gemeentelijke diensten
- verhoog de gezondheidsvaardigheden van de inwoners
- zet in op wijkgerichte aanpak

Bestuurlijke en organisatorische aanbevelingen

Vertrek als nieuwe bestuursploeg van een duidelijke **beleidsvisie** op het lokaal sociaal beleid en bepaal prioriteiten op basis van de lokale behoeften . Ontwerp het nieuw Lokaal Sociaal Beleidsplan via een ruime consultatie van de bevolking en de (welzijns)partners.

Maak in de **beleidsstructuren** een onderscheid tussen **de rol van aanbieder** (actor) van eigen diensten en de **rol van regisseur**.

Creëer een maximale toegankelijkheid van de sociale dienstverlening via een geïntegreerd, breed onthaal in het **Sociaal Huis** met bijzondere aandacht voor onderbescherming.

De Welzijnsraad Grimbergen
30 maart 2018

DE WELZIJSRAAD

De volgende mensen zijn lid van de Welzijnsraad Grimbergen: Sara Heyvaert, Daniël Lagaert, Nathalie Verhelle, Piet Messiaen (voorzitter), Gerard Hautekeur (secretaris), Iris De Backer, Hilde Joris, Philip Pittevils, Els Verdonck, Ingrid Hanssens en Els Mets

Meer informatie over de Welzijnsraad vindt u in het gemeentelijke informatieblad, maart 2018, op pagina 6, ‘Welzijnsraad levert bijdrage aan het lokaal sociaal beleid’.